

**CZY FOLKLOR MOŻE BYĆ
NARODOWY? STANISŁAW
MONIUSZKO – OJCEM POLSKIEJ
OPERY NARODOWE**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii muzyki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Zbigniew Wiertel
Recenzja merytoryczna – Dorota Pękacka
Ignacy Ołów
dr Beata Rola
Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Czy folklor może być narodowy? Stanisław Moniuszko – ojcem polskiej opery narodowej

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

I–IV/45 minut

Cele

Uczeń:

- wskazuje cechy twórczości Moniuszki;
- prezentuje S. Moniuszkę jako ojca opery narodowej;
- rozpoznaje dzieła kompozytora;
- omawia problematykę wybranych dzieł Moniuszki.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- impresyjna – analiza utworów muzycznych;
- dyskusja moderowana;
- praca całego zespołu klasowego;
- praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- „Halka” Stanisława Moniuszki;
- „Straszny Dwór” Stanisława Moniuszki;
- zasoby internetowe;
- komputer/telefony komórkowe.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie cech opery i pieśni. Prezentuje historię opery na ziemiach polskich.

Część właściwa:

1. Nauczyciel prezentuje postać Stanisława Moniuszki jako ojca polskiej opery narodowej.
2. Dzieli zespół na dwie grupy i przydziela zadania:
  - Grupa I – wyszukuje w Internecie i zapoznaje się z librettem opery „Straszny Dwór” oraz analizuje „Uwerturę” i „Arię Skołąby”.
  - Grupa II – wyszukuje w Internecie i zapoznaje się z librettem opery „Halka” oraz analizuje „Uwerturę” i arię „Szumią jodły na gór szczycie”.

- Uczniowie dzielą się efektem swojej pracy, nauczyciel zachęca do dyskusji na temat cech twórczości Stanisława Moniuszki i wrażeń dotyczących poznanych fragmentów oper.

Część podsumowująca:

Nauczyciel przypomina cechy opery i twórczości Stanisława Moniuszki, podkreśla jego rolę w kształtowaniu się opery narodowej.

Praca domowa:

Wyszukaj informacji dotyczących „Śpiewników domowych” Stanisława Moniuszki. Wybierz jedną z pieśni zawartych w zbiorze i dokonaj jej analizy.

Komentarz metodyczny

W lekcji zastosowano metodę impresyjną sprzyjającą uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wykorzystano zasoby internetowe, w których uczeń może samodzielnie odnaleźć treści dostosowane do własnych potrzeb, w przypadku problemów nauczyciel powinien wspomóc ucznia i udzielić dodatkowych informacji naprowadzających ucznia. W pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami należy zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy, stworzyć odpowiednie warunki akustyczne, a w razie potrzeby umożliwić uczniowi użycie słuchawek. W ocenie należy stosować ocenianie kształtujące, wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy. W zakresie wymagań edukacyjnych dostosować trudność zadań i działań edukacyjnych do możliwości ucznia, można przygotować dodatkowe pytania dla ucznia oraz wykorzystać mocne strony i najbardziej rozwiniętą jego inteligencję do wykonywania zadań. Podczas stosowania metod podających dla ucznia ze SPE można przygotować treść na kartce lub przydzielić uczniowi pracę z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, np. plik w formacie pdf z możliwością powiększenia czcionki. Podczas lekcji odwróconej pozwolić uczniowi zdolnemu na wykazanie się przygotowaniem, wzmacniać do dodatkowymi zadaniami, które poszerzą jego pasję, np. wskazać dodatkowe źródła, literaturę muzyczną, umożliwiające pogłębienie wiedzy i zachęcać do udziału w olimpiadzie artystycznej, w której wiedza ta będzie wykorzystana. Podczas lekcji rozwijane są **kompetencje kluczowe**: w zakresie rozumienia i tworzenia informacji (rozumienie wyszukanych informacji teoretycznych i ich wykorzystanie w lekcji), w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej (słuchanie, przeżywanie muzyki, interpretacja utworów muzycznych), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (praca w grupach, budująca relacje społeczne), kompetencje w zakresie

przedsiębiorczości (organizowanie czasu pracy, relacje w grupie, kształtowanie umiejętności komunikacyjnych), matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych (datowanie, terminologia, syntetyczne myślenie podczas podsumowania lekcji), technologii i inżynierii (korzystanie z zasobów internetowych), obywatelskie (szkoła narodowa, postawa patriotyzmu). Lekcja koreluje z językiem polskim (opera jako gatunek pokrewny dramatowi w literaturze), historią (twórczość Moniuszki osadzona w epoce, wpływ wydarzeń na fakty biograficzne), biologią (elementy krajobrazu tematem utworów kompozytora).